

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Sabola a soudců Mgr. Jana Ferneckého a Mgr. Martina Lachmanna ve věci

žalobce:

proti

žalovanému:

náčelník Generálního štábu Armády České republiky
sídlem Vítězné náměstí 1500/5, Praha 6

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 2. 2022, č. j. MO 65662/2022-1304

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 2. 2022, č. j. MO 65662/2022-1304, **se zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15 342 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobce JUDr.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a napadené rozhodnutí

1. Žalobce se svou žalobou domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „**napadené rozhodnutí**“), kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí ředitele Agentury personalistiky Armády České republiky (dále jen „**služební orgán prvního stupně**“) ze dne 18. 11. 2021, č. j. MO 343723/2021-2230. Tím služební orgán prvního stupně (jen částečně) vyhověl žádosti žalobce ze dne 30. 9. 2021 o vyplacení náhrady za nevyužité výstrojní body a přiznal mu částku 12 935 Kč.
2. Žalobce výše uvedenou žádost, o které posléze rozhodoval služební orgán prvního stupně, podal z důvodu zániku jeho služebního poměru ke dni 31. 12. 2019. Žádost se žalobce v souladu s § 91 Shodu s prvopisem potvrzuje Světlana Thierlová.

odst. 2 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o vojácích z povolání**“), domáhal vyplacení náhrady za nevyužité výstrojní body, a to z důvodu nemožnosti využít je před ukončením služebního poměru.

3. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí nejprve stručně shrnul skutkový stav věci a ve vztahu k průběhu správního řízení před služebním orgánem prvního stupně uvedl, že dokazování vycházelo ze stavu elektronického konta žalobce s přidělenými výstrojními body ke dni podání žádosti (4. 10. 2021) a bylo provedeno s ohledem na institut promlčení, respektive s ohledem na úpravu institutu promlčení v zákoně o vojácích z povolání. Žalovaný potvrdil nutnost aplikace § 161 odst. 1 a odst. 2 zákona o vojácích z povolání. Uvedl, že okamžik připsání výstrojních bodů na účet vojáka je nutné považovat za okamžik vzniku nároku vojáka na plnění a současně za počátek běhu promlčecí lhůty. S ohledem na dikci § 91 odst. 2 zákona o vojácích z povolání ve spojení s prováděcí vyhláškou Ministerstva obrany č. 266/1999 Sb., o způsobu zabezpečování bezplatného stravování, výstrojních a přepravních náležitostí a o zabezpečování ubytování vojáků z povolání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**vyhláška**“), je vznik nároku na peněžitou náhradu za nevyužité výstrojní body spojen s každým odslouženým měsícem služby, a to nejpozději k okamžiku zániku služebního poměru. K odvolací námitce žalobce, že právo na proplacení nevyužitých výstrojních bodů mohl poprvé uplatnit po vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2019, č. j. 4 As 292/2019 - 30, žalovaný uvedl, že pravomocný rozsudek Nejvyššího správního soudu nelze považovat za skutečnost, se kterou by měl být spojen vznik nároku, pouze jím může být jeho oprávněnost potvrzena. S ohledem na vznik nároku vojáka z povolání na výstrojní náležitosti za každý odsloužený měsíc dospěl žalovaný k závěru, že poskytování výstrojních náležitostí je ze své povahy plněním opakovaným a je na něj nutno taktéž vztáhnout § 161 odst. 2 zákona o vojácích z povolání.
4. Na základě výše uvedeného dospěl žalovaný k závěru, že služební orgán prvního stupně oprávněně shledal nároky splatné do 4. 10. 2018 promlčenými. Konečně žalovaný v napadeném rozhodnutí podotknul, že žádost žalobce o vyplacení náhrady za nevyužité výstrojní body byla podána až 30. 9. 2021, kdežto služební poměr žalobce zanikl již 31. 12. 2019. V mezidobí podle názoru žalovaného nebyla dána žádná objektivní skutečnost, která by bránila žalobci v možnosti uplatnit svůj nárok, a žalobce by se tak vyhnul jím rozporovanému promlčení části jeho nároku.

II. Žaloba

5. Žalobce proti tomuto rozhodnutí brojil správní žalobou, ve které vyslovil nesouhlas s výší přiznané náhrady za nevyužité výstrojní body. Příčinu tohoto nesprávného určení výše přiznané výplaty náhrady za nevyužité výstrojní body spatřoval v nesprávné aplikaci institutu promlčení zakotveném v § 159 a násl. zákona o vojácích z povolání, jak ji v napadeném rozhodnutí provedl žalovaný.
6. Taktéž se neztotožnil s tím, jak žalovaný posoudil povahu předmětného nároku, což mělo podle názoru žalobce vliv na nesprávnou aplikaci institutu promlčení. Žalovaný se podle názoru žalobce zabýval pouze tím, zda jsou výstrojní náležitosti plněním jednorázovým, či je lze podle své povahy zařadit mezi opakující se plnění. Žalobce poukázal na to, že je nutno posoudit charakter výstrojních náležitostí z pohledu toho, zda představují náležitosti peněžité, či jiné. Podle žalobce je nutno vycházet z umístění ustanovení o výstrojních náležitostech do Hlavy IV zákona o vojácích z povolání mezi proviantní a přepravní náležitosti. Výstrojní náležitosti tak je podle žalobce nutno považovat za naturální náležitosti vojáků, jejichž zabezpečování blíže upravuje vyhláška.
7. Žalobce v žalobě též připomněl, že pro postavení žalobce jako bývalého vojáka z povolání je významný § 91 odst. 2 zákona o vojácích z povolání, respektive jeho věta druhá, podle které je peněžitá náhrada za výstrojní náležitosti poskytována pouze, když vojákovi nelze poskytnout naturální výstrojní náležitosti. Pro vojáky z povolání, kterým zanikl služební poměr, představuje

díky věty druhé § 91 odst. 2 zákona o vojácích z povolání jedinou možností, jak uspokojit jejich nárok na výstrojní náležitosti.

8. Na základě výše uvedeného považoval žalobce argumentaci žalovaného ve vztahu k tomu, zda předmětný nárok se vztahuje k plnění jednorázovému, či opětovnému za druhořadou. Žalovaný se měl podle názoru žalobce primárně zabývat tím, zda výstrojní náležitosti představují plnění peněžitě či nepeněžitě. Správné určení povahy nároku na výstrojní náležitosti je podle žalobce podmínkou pro správnou aplikaci promlčení.
9. Žalobce dále opíral svoji argumentaci o odbornou komentářovou literaturu k zákonu o vojácích z povolání, ve které je uvedeno, že nepeněžitě nároky se nepromlčují. Na základě výše uvedeného žalobce poukazoval na skutečnost, že žalovaný měl nárok na výstrojní náležitosti rozdělit na dva co do povahy odlišné nároky, a to za prvé na výstrojní náležitosti, které jsou za trvání služebního poměru poskytovány jako naturální (nepeněžitě) opakující se plnění a posléze, respektive po zániku služebního poměru, jako peněžitou náhradu za nevyužité výstrojní náležitosti, což představuje podle žalobce jednorázový peněžitý nárok, který je splatný ke dni ukončení služebního poměru či v případě nemožnosti dále poskytovat vojákovi naturální plnění.
10. Podle žalobce tak žalovaný chybně aplikoval § 161 zákona o vojácích z povolání, který v odstavci druhém stanoví, že v případě plnění, které je poskytováno v pravidelných splátkách, počíná promlčecí lhůta vůči jednotlivým splátkám ode dne jejich splatnosti, a dále stanoví, že u opětovného plnění činí lhůta k uplatnění nároku na jednotlivá plnění 3 roky od jejich splatnosti. Žalobce argumentaci uzavřel tím, že žalovaný počátek běhu promlčecí lhůty i její trvání spojil se vznikem jeho nároku na naturální plnění, které se nepromlčuje. K počátku běhu promlčecí lhůty mělo dojít den po zániku služebního poměru.
11. Na základě výše uvedeného shledal žalobce napadené rozhodnutí nezákonným a nesprávným z důvodu svévolného protiprávního výkladu právních předpisů. Taktéž se dle žalobce žalovaný nedostatečně vypořádal s argumenty žalobce. Žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí pro jeho nezákonnost z důvodů výše uvedených a vrácení žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

12. Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na tom, že skutkový stav byl řádně zjištěn a právní závěry z něj učiněné jsou správné. Žalovaný nesouhlasil s výkladem žalobce, že výstrojní náležitosti jsou naturálními náležitostmi vojáků z povolání, které jsou nepeněžitě a nepromlčitelné, a to až do okamžiku nemožnosti poskytnout naturální plnění, zejména do okamžiku skončení služebního poměru.
13. Žalovaný setrval na svém názoru, že nárok na výstrojní náležitosti, který vznikl v průběhu služebního poměru za odsloužené měsíce, je spojen s nárokem vojáka na to, aby takto vzniklý nárok byl uspokojen (poskytnutím výstrojních náležitostí, eventuálně za podmínek v § 91 odst. 2 věty druhé zákona o vojácích z povolání peněžitou náhradou). Trval na tom, že nárok na plnění může být uspokojen již okamžikem připsání „bodového obnosu“ na účet vojáka. Podle žalovaného z § 91 odst. 2 věty druhé zákona o vojácích z povolání nevyplývá, že by vznik nároku na peněžitou náhradu za nevyužité výstrojní body vznikl později než připsáním výstrojních bodů na účet vojáka. Zároveň je podle žalovaného tento vznik nároku spojen s každým odslouženým měsícem služby. Žalovaný dále s odkazem (na již neúčinné znění) § 15 vyhlášky poukazoval na to, že není důvod, aby v případě nároku na peněžitou náhradu za nevyužité výstrojní náležitosti tomu bylo jinak, respektive, že i zde platí, že výstrojní náležitosti se poskytují za každý kalendářní měsíc. Z tohoto důvodu je třeba podle žalovaného výstrojní náležitosti považovat za plnění opakované, na které je nutno aplikovat § 161 odst. 2 zákona o vojácích z povolání. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu v plném rozsahu zamítl.
14. V **pozdějším vyjádření z 23. 9. 2022** žalovaný k výzvě soudu též ozřejmil způsob, jakým je zajištěna vojenská výstroj vojáků, a to tak, že za účelem pořízení a obnovení vojenské výstroje je Shodu s prvopisem potvrzuje Světlana Thierlová.

pro každého vojáka zřízeno elektronické konto měsíčních výstrojních náležitostí, na které se připisují body za každý kalendářní měsíc, ve kterém vznikl vojákovu nárok na měsíční výstrojní náležitost. Měsíční hodnota výstrojních náležitostí ve výstrojních bodech činí pro vojáka z povolání 995 bodů. K odečítání bodů z elektronického konta vojáka dochází při doplňování výstrojních součástek ve výdejně součástek naturálního odívání. Bodová hodnota každé vojenské součástky je stanovena v závislosti na době životnosti a výši jejích pořizovacích nákladů (nemusí ale vyjadřovat přesný přepočet peněžní hodnoty).

15. Vojákovi (žalobci) se takto při odběru ve výdejních součástek naturálního odívání z elektronického konta odečítaly vždy nejstarší výstrojní body. Vedle toho docházelo k odečítání výstrojních bodů z elektronického konta vojáka automaticky po jejich promlčení v souladu s § 159 odst. 1 zákona o vojácích z povolání, a to ve spojení s § 161 odst. 2 zákona o vojácích z povolání, kdy výstrojní body na elektronickém kontě vojáka měly nastavenou expiraci na 3 roky od jejich připsání, po jejímž uplynutí došlo k odečtení bodů z konta.
16. Výstrojní body jsou podle žalovaného měrnou jednotkou, pomocí které jsou oceňovány výstrojní součástky a zároveň jimi vojáci hradí součástky jim vydané při odběru ve výdejních součástek naturálního odívání. Hodnota jednoho výstrojního bodu je podle čl. 2 Normativního výnosu Ministerstva obrany č. 125/2014 Věstníku Ministerstva obrany (dále jen „**NVMO**“) stanovena na 1 Kč. Zároveň v souladu s čl. 10 NVMO platí, že jsou určeny výlučně k zabezpečení výkonu služby vojáka z povolání a nelze je převádět na někoho jiného.
17. Náhrada v penězích na pořízení a obnovení (doplnění) vojenské výstroje, která se nenakupuje na náklady státu, se poskytuje jednorázově zpětně za kalendářní rok. Žalovaný dodal, že tato jednorázová náhrada v penězích není určena k nákupu běžných výstrojních součástek, které si voják může odebrat ve výdejních součástek naturálního odívání. Pokud by tak voják učinil a pořídil by si výstrojní součástku jinak než odběrem ve výdejních, žádná náhrada či kompenzace by mu poskytnuta nebyla. Žalovaný dodal, že není možné, aby si voják příslušné výstrojní součástky opatřil sám a náklady za ně mu byly následně nahrazeny například za současného odečtení výstrojních bodů. Žalovaný byl přesvědčen, že pokud by se žalobce svých práv domáhal již za trvání služebního poměru, případně ihned po jeho skončení, vyhnul by se promlčení části jeho nároku.
18. V **replíce** ze dne 11. 10. 2022 žalobce setrval na své argumentaci předestřené shora, výklad žalovaného považoval nadále za nesprávný a nezákonný. Faktický režim připsu výstrojních bodů pak žalobce označil za ne zcela významný. Pokud jde o problematiku odpočtu výstrojních bodů, zde žalovaný podle žalobce zcela přehléžel naturální povahu výstrojních náležitostí – k odpočtu bodů vůbec nemělo docházet.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

19. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, a jedná se o žalobu přípustnou, splňující všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal na základě skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí a v mezích uplatněných žalobních bodů [§ 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**s. ř. s.**“)], jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že žaloba je **důvodná**.
20. O podané žalobě soud rozhodl bez nařízení jednání, neboť účastníci řízení na nařízení jednání sami netrvali (jejich souhlas byl v souladu s § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. presumován). Soud zároveň neshledal potřebu provádět dokazování – ve věci bylo možné vyjít z podkladů obsažených ve správním spise.
21. Městský soud v Praze vycházel zejména z této rozhodné právní úpravy:
22. Podle § 91 odst. 1 zákona o vojácích z povolání „*voják má nárok na výstrojní náležitosti*“.

Shodu s prvopisem potvrzuje Světlana Thierlová.

23. Podle § 91 odst. 2 zákona o vojácích z povolání „výstrojnými náležitostmi se rozumí vojenská výstroj a služby, které se bezplatně poskytují k zabezpečení povinnosti vojáka v době výkonu služby nosit vojenský stejnokroj. Nelze-li poskytnout výstrojní náležitosti podle věty první, má voják nárok na náhradu v penězích. Voják, jehož služební poměr zanikl podle § 18 písm. c) nebo d) anebo podle § 19 odst. 1 písm. f) až m) a o) před uplynutím 2 let ode dne vzniku služebního poměru, je povinen ministerstvu nabídnout v penězích poměrnou část nákladů za vydanou vojenskou výstroj; do doby 2 let se nezapočítává doba dispozice podle § 10 odst. 2 písm. b) až i). Výše peněžité náhrady se vypočítá jako součin měsíční peněžní výše nákladů na vojenskou výstroj a počtu neodsloužených měsíců“ (podtržení doplněno soudem)
24. Podle § 152 zákona o vojácích z povolání „v řízení ve věcech služebního poměru se postupuje podle části deváté tohoto zákona i tehdy, když služební poměr vojáka zanikl“.
25. Podle § 159 odst. 1 zákona o vojácích z povolání „nárok se promlčí, jestliže nebyl uplatněn ve lhůtě, která je stanovena v tomto zákoně. K promlčení se přiblíží jen tehdy, jestliže se ten, vůči němuž se nárok uplatňuje, promlčení dovolá; v takovém případě nelze promlčený nárok tomu, kdo jej uplatňuje, přiznat“.
26. Podle § 159 odst. 4 zákona o vojácích z povolání „nárok uplatňuje účastník řízení podáním u služebního orgánu, služební orgán rozhodnutím“.
27. Podle § 160 odst. 1 zákona o vojácích z povolání „promlčení lhůta počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé“.
28. Podle § 161 odst. 1 zákona o vojácích z povolání „nestanovuje-li tento zákon jinak, činí lhůta k uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru 3 roky“.
29. Podle § 161 odst. 2 zákona o vojácích z povolání „jde-li o opětovné plnění, činí lhůta k uplatnění nároku na jednotlivá plnění 3 roky od jejich splatnosti.“
30. Soud jen na okraj poznamenává, že v projednávané věci není spornou otázkou, zda právo na peněžitou náhradu podle § 91 odst. 2 věty druhé zákona o vojácích z povolání za výstrojní náležitosti, které nemohly být vojákovi během služebního poměru poskytnuty, zaniká, nebo nezaniká se skončením služebního poměru. K této otázce se dříve vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 27. 11. 2019, č. j. 4 As 292/2019 - 30, ve kterém dospěl k závěru, že: „(p)rávo na peněžitou náhradu za výstrojní náležitosti za dobu trvání služebního poměru, které vojákovi z povolání nemohly být poskytnuty dle § 91 odst. 2 věty druhé zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, nezaniká v případě zániku služebního poměru vojáka z povolání.“ Na uvedený rozsudek ostatně shodně odkazuje jak žalovaný v napadeném rozhodnutí, tak i žalobce v žalobě.
31. Podstata projednávané věci spočívá v tom, zda byla žalovaným správně aplikována ustanovení o promlčení zakotvená v zákoně o vojácích z povolání. Konkrétně je pak mezi účastníky sporu o tom, zda skutečně došlo k promlčení části nároku na nevyužité výstrojní body, jak o tom žalovaný v napadeném rozhodnutí rozhodl.
32. Žalobce v žalobě namítal, že nárok na výstrojní náležitosti zakotvený v § 91 odst. 1 a 2 zákona o vojácích z povolání je co do povahy nárokem naturálním, a podle jeho názoru je tak nárokem nepromlčitelným. Tuto povahu si podle žalobce předmětný nárok zachová až do té doby, kdy není možno poskytnout naturální plnění, obecně nejčastěji (zde i v případě žalobce) do okamžiku zániku služebního poměru. Podle žalobce teprve dnem zániku služebního poměru se z původního nároku na naturální plnění stává nárok peněžitý, který již podléhá promlčení.
33. Soud považuje za podstatné zabývat se nejprve § 91 odst. 1 a 2 zákona o vojácích z povolání, tj. povahou nároku na výstrojní náležitosti. Ty představuje nárok na vojenskou výstroj a služby s tím spojené, resp. na jejich náhradu v penězích, nelze-li výstrojní náležitosti poskytnout (srov. výše). Co tvoří vojenskou výstroj, upravuje § 2 odst. 7 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, jedná se o: „oděv, prádlo, obuv a jiná vybavení vojáka v činné službě nutná k výkonu služby, k zabezpečení výcviku a plnění jeho úkolů; vojenský stejnokroj tvoří stanovené součástky vojenské výstroje

určené pro jednotné vystrojení ozbrojených sil, které jsou charakterizovány barvou, stříhem, odznaky, rukávovými znaky a hodnotným označením.“

34. Dále platí, že výstrojní náležitosti se zabezpečují „výdejem vojenské výstroje a bezplatnými službami nebo náhradou v penězích. Bezplatnými službami se rozumí praní, chemické čištění, úpravy, opravy a údržba výstrojních součástí.“ (viz § 13 odst. 1 vyhlášky č. 123/2018 Sb. ze dne 14. února 2018, kterou stanoví Ministerstvo obrany, v. j. Daněk a kol. *Zákon o vojácích z povolání. Komentář*. § 91. Praha, Wolters Kluwer, 2018). V souladu s § 13 odst. 4 vyhlášky „náhrada v penězích se vyplácí za a) pořízení a doplnění vojenské výstroje, která se nenakupuje na náklady státu, b) pořízení a údržbu občanského oděvu vojákovi, kterému bylo nařízeno jeho nošení ke služebním účelům.“. Vyhláška dále v § 17a stanoví měsíční výši nákladů na vojenskou výstroj pro účely podle § 91 odst. 2 zákona o vojácích z povolání.
35. Právní úprava tak podle soudu rozlišuje poskytnutí (výdej) vojenské výstroje na straně jedné (právě a jen pro tento účel slouží výstrojní body na elektronickém kontu vojáků a právě ty jsou pro projednávanou věc rozhodné) a náhradu v penězích, pokud si voják výstroj nakoupí na vlastní náklady. Tento závěr podporuje odborná literatura, jakož i systematika a smysl předmětné úpravy. Naturální náležitosti (proviantní, výstrojní a přepravní náležitosti) jsou společně upraveny v hlavě IV. Části páté zákona o vojácích z povolání a jejich smyslem a účelem je materiálně zabezpečit průběh vojenské činné služby vojáků. Podle komentářové literatury jsou tak výstrojní náležitosti primárně druhem naturálních náležitostí (Skoruša, L., J. Daněk a kol., tamtéž). Oproti tomu v předchozích hlavách Části páté zákona o vojácích z povolání jsou upraveny peněžité nároky vojáka z povolání (zejména služební plat či cestovní a jiné náhrady). Z výše uvedeného rozdělení lze dovozovat, že zákonodárce spatřuje rozdíl mezi naturálními a peněžitými náležitostmi vojáků, a proto je z tohoto rozlišení taktéž třeba při výkladu vycházet.
36. Se zřetelem k těmto východiskům je potom zřejmé, že primárním účelem právní úpravy je zabezpečit výstrojní náležitosti ve formě naturálního plnění, tedy výdejem vojenské výstroje a bezplatnými službami. Poskytnutí peněžité náhrady by tak mělo být pouze subsidiárním, pokud výstrojní náležitosti ve formě naturálního plnění nemohou být poskytnuty a voják si je obstará sám, popřípadě pokud nelze takové nároky již vůbec uspokojit, zejména v situaci zániku služebního poměru vojáka. Potom je poskytnutí peněžité náhrady logickým důsledkem, na který je třeba aplikovat jinak velmi obecné ustanovení § 91 odst. 2 věty druhé zákona o vojácích z povolání (opačný závěr by *ad absurdum* znamenal nepoužitelnost předmětné věty druhé § 91 odst. 2 zákona o vojácích z povolání; viz výše citovaný rozsudek kasačního soudu č. j. 4 As 292/2019 - 30, či rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 1. 2021, č. j. 3 Ad 2/2018 - 33).
37. Tím se soud opět vrací k problematice vzniku nároku na peněžitou náhradu podle § 91 odst. 2 věty druhé zákona o vojácích z povolání. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v již zmíněném rozsudku č. j. 4 As 292/2019 - 30, „*z důvodu § 91 odst. 2 zákona o vojácích z povolání nevyplyvá, kdy vojákovi nárok na relativní náhradu vzniká, tedy kdy nastává rozhodný okamžik uvedený ve druhé větě citovaného ustanovení, po kterém již nelze „poskytnout výstrojní náležitosti“.*“ Za správný přitom označil výklad, podle kterého v případě, pokud vojákovi nárok na výstrojní náležitosti v průběhu služebního poměru vznikl, má právo na to, aby takto vzniklý zákonný nárok byl uspokojen, a to buď poskytnutím výstrojních náležitostí, nebo za podmínek stanovených v § 91 odst. 2 věty druhé zákona o vojácích z povolání peněžitou náhradou. Kasační soud v citovaném rozsudku dále dodal, že „*pokud tedy vojákovi za dobu výkonu služebního poměru vznikl nárok na výstrojní náležitosti, který je vyjádřen počtem bodů ve formě poukázek či stavem jeho elektronického konta, a tyto výstrojní náležitosti mu v průběhu jeho služebního poměru nemohly být poskytnuty, má voják právo na peněžitou náhradu.*“ Krajský soud v Ostravě ve svém rozsudku ze dne 30. 5. 2019, č. j. 22 Ad 2/2018 - 36 (předcházejícím citovanému rozsudku kasačního soudu), s relevancí i pro nynější věc uvedl, že „*z prováděcí vyhlášky (§ 13 odst. 3, § 17a) vyplývá, že výstrojní náležitosti jsou evidovány za každý měsíc. Lze připustit, že po dobu trvání služebního poměru by mělo mít přednost použití dosud nevyužitých bodů na pořízení výstrojních náležitostí v následujících měsících (ať již přímo poskytnutím výstroje nebo náhradou za výstroj* Shodu s prvopisem potvrzuje Světlana Thierlová.

zakoupenou vojákem). Pokud však vojákovu služební poměr zanikne, ztrácí takové využití svůj účel a podle výkladu krajského soudu by tak vojákovu měla náležet za neposkytnuté výstrojní náležitosti peněžitá náhrada“ (pozn. obě zvýraznění doplněna zdejšími soudem).

38. Cílem náhrady v penězích je tak zabezpečit výstrojní náležitosti, pokud tyto nejsou vojákovu vydány přímo. Zároveň platí a vyplývá to i z vyjádření žalovaného, že primárním způsobem zabezpečení výstrojních náležitostí vojáka by mělo být jejich opatření ve výdejních součástek naturálního odívání. Skutečnost, že nárok na výstrojní náležitosti je vyjádřen počtem bodů ve formě poukázek či stavem elektronického konta vojáka, na tomto závěru nic nemění. Výstrojní body jsou pouze vyjádřením nároku vojáka na výstrojní náležitosti.
39. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvádí, že z dikce § 91 odst. 2 věty druhé zákona o vojácích z povolání „*v žádném případě nevyplyvá, že by předmětný nárok na peněžitou náhradu za **nevyužité výstrojní body vznikl později než okamžikem připsání výstrojních bodů na účet žalobce, neboť jeho vznik je dle výše uvedeného ustanovení spojen s každým odslouženým měsícem služby.***“ Uvedené tvrzení nepovažuje soud za přílehavé, protože žalovaný ve své argumentaci nerozlišuje nárok na plnění pro pořízení si výstrojních náležitostí za trvání služebního poměru, který má dle zdejšího soudu jednoznačně charakter nepeněžitého (naturálního) plnění v podobě výstrojních bodů určených pro výdejny součástek naturálního odívání, a nárok na peněžitou náhradu, což je již nárok peněžitý, jenž v tomto případě vzniká okamžikem zániku služebního poměru (žalobce se nedomáhal a nedomáhá peněžité náhrady za výstroj, kterou by si v době trvání služebního poměru pořídil sám).
40. Z pozdějšího vyjádření žalovaného ostatně vyplývá, že mezi vojáky je výstroj primárně distribuována skrze výdejny součástek naturálního odívání, což jsou zařízení Armády České republiky, která jsou určena k prvotnímu vystrojování i následně k obměně výstroje ve vlastnictví vojáků za výstrojní body. Právě za tímto účelem se vojákovu zřizuje elektronické konto měsíčních výstrojních náležitostí. V elektronickém kontě jsou evidovány výstrojní body, které se vojákovu na konto připsují každý měsíc a za které si voják obměňuje výstroj. Při odběru výstrojní součástky za výstrojní body je hodnota součástky v bodech vojákovu z konta odečtena. Hodnota součástek vojenské výstroje se udává ve výstrojních bodech a je odvozena od pořizovacích nákladů a směrné doby jejich životnosti. Jinými slovy, výstrojní bod je měrnou jednotkou pro stanovení výše výstrojní náležitosti a slouží k oceňování výstrojních součástek a k jejich uhrazení při odběru – 1 výstrojní bod se hodnotí v penězích částkou 1 Kč (čl. 2 NVMO; srov. též Zelenák, M., M. Pecina, Současný stav zabezpečení příslušníků AČR součástkami naturálního odívání, *Vojenské rozhledy*, 2013, roč. 22 (54), č. 3, s. 102–113).
41. Lze proto jednoznačně dovodit, že výstrojní body jsou jistým „interním platidlem“ pouze pro účely obstarání si výstrojních náležitostí, a to primárně jejich použitím ve výdejních součástek naturálního odívání. Teprve při nemožnosti takového postupu si voják, i vzhledem k nedostatečné vybavenosti výdejen, součástku koupí sám a za to dostane peněžitou náhradu. S ohledem na účel připsování těchto bodů v podobě zajištění naturálních náležitostí vojáka, respektive výstrojních náležitostí, by podle soudu postrádalo smysl, aby předmětný nárok (i kdyby snad byl vyjádřen v podobě výstrojních bodů) po dobu trvání služebního poměru podléhal promlčení. Proto je podle soudu třeba přisvědčit žalobci, že v době trvání služebního poměru mají výstrojní náležitosti (i v podobě bodů připsaných na elektronické konto vojáka) povahu naturálního plnění a jako takové nepodléhají institutu promlčení: „*v zásadě se promlčují všechny (peněžité) nároky plynoucí ze služebního poměru; výjimku představují nároky, které se nepromlčují (odst. 2) a dále práva, která zanikají prekluzí (odst. 5). Nepeněžité nároky se nepromlčují.*“ (srov. Skoruša, L., J. Daněk a kol. *Zákon o vojácích z povolání. Komentář. § 159*). Opačný výklad, který v napadeném rozhodnutí zastává žalovaný, tj. že nárok vojáka na výstrojní náležitosti je uspokojen okamžikem připsání výstrojních bodů na elektronické konto vojáka, a že svým charakterem představuje plnění opakující se, se soudem jeví jako nepřiléhavý a v rozporu se smyslem a účelem úpravy výstrojních náležitostí.

Shodu s prvopisem potvrzuje Světlana Thierlová.

42. Soud dále dodává, že přistoupení na výklad žalovaného, podle něhož počíná běžet promlčecí lhůta okamžikem připsání bodů na konto vojáka z povolání, by vedlo k absurdním důsledkům, jelikož vojáci by byli nuceni „vybírat“ své dosud nevyčerpané body jen z důvodu, aby nedošlo k jejich promlčení (k promlčení by pak podle výkladu žalovaného došlo na základě § 161 odst. 2 zákona o vojácích z povolání za tři roky po splatnosti jednotlivého měsíčního počtu připsaných bodů za každý měsíc), a to bez ohledu na to zda skutečně nějakou součástku výstrojních náležitostí potřebují.
43. Na podporu svého tvrzení soud dodává, že vojenská výstroj se podle § 13 odst. 3 vyhlášky Ministerstva obrany „obměňuje v závislosti na směrných dobách používání jednotlivých výstrojních součástek“. V příloze č. 3 vyhlášky jsou stanoveny směrné doby používání výstrojních součástek a mimo jiné z předmětné přílohy plyne, že u některých výstrojních součástek je směrná doba používání stanovena na dobu delší, než je (žalovaným tvrzená) promlčecí lhůta podle zákona o vojácích z povolání, tedy na dobu delší než tři roky (například blůza 97 má stanovenou směrnou dobu používání na 60 měsíců). Krajský soud v Ostravě v již citovaném rozsudku sp. zn. 22 Ad 2/2018 konstatoval, že „je především věcí orgánů státu, zda a jakým způsobem uspokojí během trvání služebního poměru zákonné nároky vojáka z povolání na výstrojní náležitosti, a odpovědnost za splnění této právní povinnosti nelze přenášet na jednotlivé vojáky ve služebním poměru“, soud tedy dodává, že výklad, který by dovozoval, že nárok na výstrojní náležitosti se v průběhu trvání služebního poměru promlčuje, by byl mimo jiné v rozporu s výše uvedenou povinností orgánů státu reálně zajistit výstrojní náležitosti vojákům z povolání, a to v momentě, kdy je zrovna potřebují. Zcela na okraj pak soud poukazuje i na obsah Kontrolního závěru z kontrolní akce Nejvyššího kontrolního úřadu č. 18/17 (dostupné z: <https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/k18017.pdf>), z něhož vyplývá, že systém obměny opotřebované výstroje vojáků je vnímán tak, že vojákům je k obměně výstroje poskytnuto nepeněžitě plnění ve formě výstrojních bodů. Pro dokreslení argumentace lze konečně poukázat i na analogii výše uvedeného se sférou soukromého práva, konkrétně např. s institutem dovolené upravené v zákoně č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Ze smyslu a účelu tohoto institutu plyne primárně potřeba dovolenou vyčerpat (zde je její obdobou „nafasování“ výstrojních součástí) a pouze při zániku pracovního poměru přísluší za nevyčerpanou dovolenou náhrada mzdy (§ 222 odst. 2 zákoníku práce).
44. Soud tak nemohl přisvědčit základní premise žalovaného, podle které je připsání výstrojních bodů na konto vojáka okamžikem, kdy nastává možnost uspokojení nároku a počíná běžet promlčecí lhůta. Příklání se naopak k názoru žalobce, podle něhož je třeba nárok na výstrojní náležitosti rozdělit, a to na nárok, který trvá po dobu služebního poměru a který je svým charakterem naturálním plněním, a není na něj aplikován institut promlčení, čímž je umožněno vojákovi uspokojovat *ad hoc* své potřeby obstarat si výstrojní náležitosti po dobu trvání služebního poměru. Poté, co služební poměr zanikne, je, jak bylo již výše uvedeno, zcela logickým závěrem, že jedinou možností, jak získat náhradu za nevyužité výstrojní náležitosti, je podat žádost o jejich vyplacení v penězích. V tomto případě předmětný nárok již zcela jistě představuje jednorázový peněžitý nárok, na který je třeba aplikovat ustanovení o promlčení. V projednávaném případě je přitom tímto ustanovením § 160 odst. 1 zákona o vojácích z povolání ve spojení s § 161 odst. 1 zákona o vojácích z povolání. Žalobci tak počala promlčecí lhůta nároku na vyplacení nevyužitých výstrojních náležitostí běžet dnem následujícím po dni zániku služebního poměru, tedy 1. 1. 2020 a uplyne 1. 1. 2023. To jinými slovy znamená, že žalobce uplatnil své nároky včas, ještě před jejich promlčením.
45. Soud neskrývá, že společné důsledky rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 As 292/2019 a výše předestřených závěrů zdejšího soudu vedou k tomu, že vojáci mohou v rámci tří let po zániku jejich služebního poměru neomezeně žádat o náhradu za všechny dosud nevyužité výstrojní body (a mohou tak být motivováni výstrojní body vůbec nevyužívat). Nastavení interních procesů je nicméně věcí správních orgánů. Je na nich, aby zajistily řádné a efektivní

čerpání výstrojních náležitostí, přičemž rovněž motivací vojáků by jistě mělo být mít vždy maximálně moderní a pohodlnou vojenskou výstroj.

46. Závěrem soud pro úplnost dodává, že argument žalovaného, že žalobci nebránila žádná objektivní skutečnost podat žádost o vyplacení náhrady za nevyužité výstrojní body dříve (např. ihned po skončení služebního poměru), čímž by nedošlo k promlčení části jeho nároku, je nutno považovat v kontextu výše uvedeného za v zásadě irelevantní, jelikož na tuto skutečnost právní úprava běh promlčecí lhůty neváže – rozhodující je uplatnění nároku ve lhůtě 3 let.

V. Závěr a náklady řízení

47. Na základě všech shora uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že je žaloba důvodná. Napadené rozhodnutí tak zrušil z důvodu nezákonnosti podle § 78 odst. 1 s. ř. s. a věc v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem vysloveným v tomto rozsudku je žalovaný podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán. To znamená, že žalovaný v dalším řízení bude vycházet z toho, že žalobcem uplatněné nároky nebyly dosud promlčeny.
48. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. V řízení úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, a proto mu soud přiznal právo na náhradu nákladů řízení spočívající v zaplaceném soudním poplatku ve výši 3 000 Kč, odměně za 3 úkony právní služby [§ 11 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů – tj. převzetí zastoupení, žaloba a replika] v částce 3 100 Kč za jeden úkon, celkem 9 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb.] a náhradě hotových výdajů za 3 úkony v částce 300 Kč za jeden úkon, celkem 900 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Soud z veřejných rejstříků ověřil, že zástupkyně žalobce je plátcem DPH (jakkoli ta na výzvu soudu v tomto ohledu nereagovala), a proto se částka dále zvyšuje o hodnotu příslušné sazby (celkem činí 12 342 Kč). Žalovaný je tedy povinen zaplatit žalobci k rukám jeho zástupkyně společně s náhradou soudního poplatku částku 15 342 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 3. listopadu 2022

Mgr. Aleš Sabol v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Světlana Thierlová.

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Tomáše Langáška a Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: [redacted], bytem [redacted], zastoupený [redacted] advokátkou, sídlem [redacted] proti žalovanému: **náčelník Generálního štábu Armády České republiky**, sídlem Vítězné náměstí 1500/5, Praha 6, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 2. 2022, č. j. MO 65662/2022-1304, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 11. 2022, č. j. 18 Ad 4/2022-52,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 3. 11. 2022, č. j. 18 Ad 4/2022 - 52, **s e r u š í** a věc **s e v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Ředitel Agentury personalistiky Armády České republiky (dále jen „ředitel“ nebo též „služební orgán prvního stupně“) rozhodnutím ze dne 18. 11. 2021, č. j. MO 343723/2021-2230, přiznal žalobci k jeho žádosti doručené dne 4. 10. 2021 částku 12 935 Kč jako peněžitou náhradu za výstrojní náležitosti, které nelze po ukončení žalobcova služebního poměru poskytnout ve smyslu § 91 odst. 2 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání. Ředitel v odůvodnění rozhodnutí konstatoval, že žalobce je bývalým vojákem z povolání, jehož služební poměr skončil dnem 31. 12. 2019. Ředitel v součinnosti s Agenturou logistiky, do jejíž působnosti spadá týlové zabezpečení Armády ČR, včetně naturálního vystrojování, zjistil stav žalobcova elektronického konta výstrojních bodů (vyjadřujících nárok na výstrojní náležitosti) ke dni podání jeho žádosti (s přihlédnutím k promlčeným nárokům dle § 161 odst. 1 a 2 zákona o vojácích z povolání). S odkazem na čl. 2 normativního výnosu Ministerstva obrany č. 125/2014 (dále jen „NVMO 125/2014“), dle kterého se jeden výstrojní bod hodnotí částkou 1 Kč, uzavřel, že stav žalobcova elektronického konta ke dni podání žádosti odpovídá částce 12 935 Kč.

[2] Odvolání žalobce proti tomuto rozhodnutí žalovaný zamítl rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku a rozhodnutí služebního orgánu prvního stupně potvrdil. Žalovaný

nepřisvědčil námitce žalobce, že na jeho případ byla nesprávně aplikována právní úprava promlčení. Žalobce v této souvislosti poukazoval na § 160 odst. 1 zákona o vojácích z povolání, dle kterého promlčecí doba počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé, přičemž namítal, že promlčecí doba neměla být vztahována k datu podání žádosti o proplacení nevyužitých výstrojních bodů, nýbrž k datu, kdy právo mohl uplatnit poprvé (tedy po právní moci rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2019, č. j. 4 As 292/2019-30). Žalovaný upozornil, že nárok na výstrojní náležitosti vojáka z povolání (vyjádřený počtem výstrojních bodů na elektronickém kontě) může být uplatněn a uspokojen již od okamžiku, kdy dojde k připsání bodů na elektronické konto. S ohledem na skutečnost, že žalobce podal žádost dne 4. 10. 2021, došlo k promlčení těch žalobcových nároků, jejichž splatnost nastala nejpozději do 4. 10. 2018. Žalovaný rovněž uvedl, že žalobci nebránila žádná objektivní skutečnost v uplatnění nároku za trvání jeho služebního poměru, resp. ihned po jeho skončení, bylo pouze na jeho úvaze, zda vůbec a kdy tohoto práva využije. Žalovaný doplnil, že vojenská výstroj do vlastnictví se zabezpečuje za každý celý kalendářní měsíc, po který měl voják nárok na plat nebo náhradu ve výši platu anebo nemocenské, svým charakterem tedy odpovídá opakujícímu se plnění, a tedy na něj dopadá § 161 odst. 2 zákona o vojácích z povolání.

[3] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, již Městský soud v Praze rozsudkem označeným v záhlaví vyhověl, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Městský soud dospěl k závěru, že peněžitá náhrada se vojáku poskytuje až tehdy, nelze-li poskytnout výstrojní náležitosti formou naturálního plnění a obstará-li si je voják sám, případně nelze-li poskytnout výstrojní náležitosti formou naturálního plnění po zániku služebního poměru. Dle městského soudu postrádá smysl, aby nárok po dobu trvání služebního poměru podléhal promlčení. Takový výklad vede k absurdním důsledkům spočívajícím v tom, že vojáci jsou „nuceni“ vybírat dosud nevyčerpané body, aby nedošlo k jejich promlčení, ačkoli smyslem je zajištění náležité obměny výstroje po celou dobu trvání služebního poměru. Městský soud tak dospěl k závěru, že výstrojní náležitosti mají po dobu trvání služebního poměru povahu naturálního plnění, které nepodléhá promlčení; nárok na náhradu za nevyužité body je pak dle městského soudu jednorázovým peněžitým nárokem, na který se již institut promlčení aplikuje. V souzené věci proto počala běžet promlčecí lhůta ode dne 1. 1. 2020, tedy ode dne následujícího po skončení služebního poměru. Pokud tedy žalobce podal žádost dne 4. 10. 2021, uplatnil dle městského soudu nároky včas, před jejich promlčením.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobce

[4] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost. Setrval na názoru, že promlčení je nutno aplikovat na jakékoli majetkové nároky (peněžité i nepeněžité povahy), tedy i na nároky na zajištění výstrojních náležitostí v podobě naturálního plnění. Stěžovatel připomněl, že nárok na výstrojní náležitosti (buď jejich poskytnutím v naturální podobě nebo náhradou v penězích za podmínek dle § 91 odst. 2 zákona o vojácích z povolání) může být uspokojen již od okamžiku připsání bodů na elektronické konto. Pro ten účel se každý výstrojní bod podle čl. 2 NVMO 125/2014 ohodnocuje částkou 1 Kč. Městský soud dle stěžovatele nesprávně interpretuje § 91 odst. 2 zákona o vojácích z povolání tak, že nárok na náhradu v penězích vzniká vojáku až tehdy, nakoupí-li si potřebnou výstroj na své náklady sám a posléze uplatní u příslušného služebního orgánu nárok na peněžitou náhradu, která se mu vyplatí v plném rozsahu. Stěžovatel zdůraznil, že vznik nároku na náhradu v penězích je naopak pevně spjat se vznikem nároku vojáka na jeho výstrojní zabezpečení za každý odsloužený měsíc služby, spojeného s připsáním stanoveného počtu bodů na jeho elektronické konto, anebo předáním poukázek. Již okamžikem připsání se dle stěžovatele body současně stávají nárokem na případnou náhradu v penězích, kterou je voják oprávněn uplatnit v případě, nelze-li mu příslušnou výstrojní součástku poskytnout. Pokud je tedy vojákovi za každý kalendářní měsíc jeho

pokračování

služby přiznán konkrétní počet výstrojních bodů, které slouží k obstarání jeho vojenské výstroje ve výdejních součástek naturálního odívání, odpovídá dle stěžovatele tento počet bodů příslušné částce představující peněžitou náhradu, která je v tomtéž okamžiku vojáku přiznána a kterou je oprávněn uplatnit u příslušného služebního orgánu v případě, že mu odpovídající vojenská výstroj nebude poskytnuta. Závěrem stěžovatel zopakoval, že poskytování výstrojních náležitostí tak svým charakterem odpovídá opakovanému plnění ve smyslu § 161 odst. 2 zákona o vojácích z povolání.

[5] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti zdůraznil, že stěžovatel po celou dobu řízení ignoruje naturální povahu výstrojních náležitostí, která je však klíčová. Žalobce poukázal na skutečnost, že rovněž podle komentářové literatury k § 159 zákona o vojácích z povolání se nepeněžitě nároky nepromlčují. Žalobce nerozpíral, že výstrojní náležitosti odpovídají opakujícímu se plnění, jedná se však o nárok naturální poskytovaný opakovaně, nikoli nárok peněžitý (rovněž opakovaně poskytovaný). Dle žalobce si stěžovatel v argumentaci protiče, a sice v tom, že spojuje vznik nároku na peněžitou náhradu s okamžikem připsání bodů na elektronické konto, ačkoli ze zákona vyplývá, že nárok na peněžitou náhradu vzniká až později. Je spojen s okamžikem, který se váže ke vzniku události, pro kterou nelze výstrojní body poskytnout. Žalobce se proto ve shodě se závěrem městského soudu domnívá, že počátek běhu promlčecí lhůty byl v souzené věci spjat s okamžikem skončení žalobcova služebního poměru.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že je důvodná.

[7] V souzené věci je mezi účastníky řízení veden spor o nároky vojáka na výstrojní náležitosti, vycházející z § 91 odst. 1 zákona o vojácích z povolání. Podle odst. 2 téhož ustanovení se výstrojními náležitostmi rozumí *vojenská výstroj a služby, které se bezplatně poskytují k zabezpečení povinnosti vojáka v době výkonu služby nosit vojenský stejnokroj. Nelze-li poskytnout výstrojní náležitosti podle věty první, má voják nárok na náhradu v penězích. Voják, jehož služební poměr zanikl podle § 18 písm. c) nebo d) anebo podle § 19 odst. 1 písm. f) až m) a o) před uplynutím 2 let ode dne vzniku služebního poměru, je povinen ministerstvu nahradit v penězích poměrnou část nákladů za vydanou vojenskou výstroj; do doby 2 let se nezapočítává doba dispozice podle § 10 odst. 2 písm. b) až i). Výše peněžité náhrady se vypočítá jako součin měsíční peněžní výše nákladů na vojenskou výstroj a počtu neodsouhlasených měsíců* (pozn.: podtržení doplnil soud).

[8] Co tvoří vojenskou výstroj, upravuje § 2 odst. 7 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky. Jedná se o *oděv, prádlo, obuv a jinou výbavu vojáka v činné službě nutnou k výkonu služby, k zabezpečení výcviku a plnění jeho úkolů; vojenský stejnokroj tvoří stanovené součástky vojenské výstroje určené pro jednotné vystrojení ozbrojených sil, které jsou charakterizovány barvou, stříhem, odznaky, rukávovými znaky a hodnotným označením*.

[9] Podle § 93 zákona o vojácích z povolání *ministerstvo stanoví vyhláškou způsob zabezpečování bezplatného stravování, výstrojních a přepravních náležitostí a peněžitou výši nákladů na vojenskou výstroj*. Zabezpečování výstrojních náležitostí upravuje vyhláška č. 266/1999 Sb., o způsobu zabezpečování bezplatného stravování, výstrojních a přepravních náležitostí a o zabezpečování ubytování vojáků z povolání (dále jen „prováděcí vyhláška“), která v § 13 až § 20 upřesňuje podmínky výdeje výstrojních součástek.

[10] Dle § 13 odst. 1 prováděcí vyhlášky *se výstrojní náležitosti zabezpečují výdejem vojenské výstroje a bezplatnými službami nebo náhradou v penězích. Bezplatnými službami se rozumí praní, chemické čištění, úpravy, opravy a údržba výstrojních součástek (dále jen "údržba")*. Dle odst. 2 téhož ustanovení prováděcí

vyhlášky, ve znění účinném do 31. 12. 2021, platilo, že *podle služebního zařazení se vojákové zabezpečují výstrojní součástky a) určené do vlastnictví, b) svěřené k používání, které po zániku nároku na výstrojní materiál přecházejí do vlastnictví vojáka, c) svěřené k používání, které po zániku nároku na výstrojní materiál nepřecházejí do vlastnictví vojáka, d) spotřebního charakteru.* Podle § 14 odst. 1 prováděcí vyhlášky se vojenská výstroj vydává do vlastnictví formou základní výbavy. Základní výbavu tvoří oděv, prádlo, obuv a jiná výbava vojáka nutná k výkonu služby, k zabezpečení výcviku a plnění jeho úkolů.

[11] Z citované právní úpravy vyplývá, že voják z povolání má nárok na bezplatné poskytnutí vojenské výstroje a poskytnutí služeb údržby k zabezpečení vojákovy povinnosti nosit vojenský stejnokroj, přičemž v případě, že výstroj a služby nelze vojákovi poskytnout, má nárok na náhradu v penězích [§ 91 odst. 2 věta druhá zákona o vojácích z povolání ve spojení s § 13 odst. 4 písm. c) prováděcí vyhlášky, ve znění účinném do 31. 12. 2021].

[12] Dle § 15 odst. 1 věty první prováděcí vyhlášky, ve znění účinném do 31. 12. 2021, se vojenská výstroj do vlastnictví zabezpečuje *za každý celý kalendářní měsíc, po který měl voják nárok na plat nebo náhradu ve výši platu anebo nemocenské, a to zpětně, přičemž podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky, ve znění účinném do 31. 12. 2021, platilo, že pro účely pořízení a obnovení vojenské výstroje určené do vlastnictví se vojákovi zřizuje elektronické konto měsíčních výstrojních náležitostí. Nelze-li použít postup podle věty první, vydají se vojákovi poukázky na vydání vojenské výstroje.*

[13] Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 27. 11. 2019, č. j. 4 As 292/2019-30, dospěl k závěru, že „*právo na peněžitou náhradu za výstrojní náležitosti za dobu trvání služebního poměru, které vojákovi z povolání nemohly být poskytnuty, dle § 91 odst. 2 věty druhé zákona o vojácích z povolání nezaniká v případě zániku služebního poměru vojáka z povolání*“. V bodě 19 citovaného rozsudku Nejvyšší správní soud dovodil, že za situace, kdy vojákovi v průběhu služebního poměru vznikl za odsloužené měsíce nárok na výstrojní náležitosti, který podle zákona (nelze-li poskytnout naturální plnění) může mít podobu peněžitě náhrady, nelze takto vzniklý nárok bez dalšího negovat ukončením služebního poměru. Dále pokračoval, že v případě, kdy služební poměr vojáka zanikl, je zřejmé, že výstrojní náležitosti v podobě naturálního plnění již poskytnuty být nemohou, přičemž jediným logickým řešením je v takovém případě poskytnutí finanční náhrady ve smyslu § 91 odst. 2 věty druhé zákona o vojácích z povolání (viz bod 20 citovaného rozsudku).

[14] V nyní souzené věci ostatně není tato otázka mezi účastníky řízení sporná, spor je veden o to, zda tento nárok podléhá promlčení.

[15] Úprava institutu promlčení nároků plynoucích ze služebního poměru vojáků z povolání je obsažena v § 159 odst. 1 zákona o vojácích z povolání, podle kterého se nárok *promlčí, jestliže nebyl uplatněn ve lhůtě, která je stanovena v tomto zákoně. K promlčení se přihlídí jen tehdy, jestliže se ten, vůči němuž se nárok uplatňuje, promlčení dovolá; v takovém případě nelze promlčený nárok tomu, kdo jej uplatňuje, přiznat.* V odst. 2 téhož ustanovení zákon stanoví, které nároky se nepromlčují a za jakých podmínek.

[16] Dle odst. 3 téhož ustanovení zákona platí, že *jestliže účastník řízení uplatnil svůj nárok a v zahájeném řízení řádně pokračuje, promlčecí lhůta po dobu řízení neběží. Totéž platí i o nároku, který byl pravomocně přiznán a pro který se vede řízení o výkon rozhodnutí.* Podle odst. 4 nárok plynoucí ze zákona o vojácích z povolání *uplatňuje účastník řízení podáním u služebního orgánu (...).*

[17] Dle § 160 odst. 1 zákona o vojácích z povolání *promlčecí lhůta počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé.*

pokračování

[18] Délku promlčeních lhůt upravuje § 161 téhož zákona, dle jehož odst. 1 platí, *že nestanovuje-li tento zákon jinak, činí lhůta k uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru 3 roky. Jde-li o opětovné plnění, činí lhůta k uplatnění nároku na jednotlivá plnění 3 roky od jejich splatnosti* (odst. 2).

[19] Městský soud v napadeném rozsudku dospěl k závěru, že po dobu trvání služebního poměru má nárok vojáka na výstrojní náležitosti výlučně povahu naturálního plnění, a s ohledem na to se nepromlčuje; po skončení služebního poměru se z nároku na výstrojní náležitosti vyjádřeného formou výstrojních bodů shromážděných do té doby na elektronickém kontě vojáka stává jednorázový nárok peněžité povahy, který již podléhá promlčení, a sice v tříleté promlčecí lhůtě, která počíná běžet od okamžiku skončení služebního poměru.

[20] Závěry vyslovené městským soudem však Nejvyšší správní soud pokládá za zjednodušující a má za to, že výklad, k němuž městský soud dospěl, nemá v zákoně o vojácích z povolání oporu.

[21] Stěžovatel v kasační stížnosti důvodně poukázal na nesprávnost závěrů městského soudu, dle kterých nárok vojáka (zde žalobce) na náhradu v penězích vzniká jako nárok jednorázový až skončením jeho služebního poměru. Dle Nejvyššího správního soudu je naopak vznik tohoto nároku spjat se vznikem nároku vojáka na jeho výstrojní zabezpečení v době výkonu služby, k němuž dochází opakovaným připisováním stanoveného počtu bodů na elektronické konto nebo předáním poukázek. Takto připsané či přidělené body se již tímto okamžikem stávají nárokem na vydání příslušné vojenské výstroje v podobě naturálního plnění, anebo v podobě peněžité náhrady, nelze-li poskytnout naturální plnění, jak výslovně předpokládá § 91 odst. 2 věta druhá zákona o vojácích z povolání a jak ostatně Nejvyšší správní soud vyslovil již v citovaném rozsudku č. j. 4 As 292/2019-30 (bod 19). Takový nárok, který má majetkovou povahu (ať už je nebo má být uspokojen v naturální či peněžité podobě), přitom vzniká vojákovi opakovaně za každý odsloužený měsíc služby, jako tomu je i v případě jiných pravidelných nároků souvisejících s výkonem služby vojáka z povolání (stravování, přeprava, aj.). Po odpracování každého dalšího měsíce tedy dochází k připisování dalších bodů na konto, a tedy i ke vzniku dalšího nároku.

[22] Platí tedy, že pokud vojákovi z povolání vznikl nárok na výstrojní náležitosti v průběhu služebního poměru za konkrétní odsloužené měsíce, má voják v průběhu trvání služebního poměru právo na uspokojení tohoto majetkového nároku buď poskytnutím výstrojních náležitostí v naturální podobě, anebo v podobě peněžité náhrady za podmínek stanovených § 91 odst. 2 věty druhé zákona o vojácích z povolání. Připsání bodů představuje okamžik, od kterého se odvíjí počátek běhu promlčecí lhůty (den následující po dni, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé). Žalobce tedy mohl již následující den od okamžiku každého připsání bodů uplatnit příslušný majetkový nárok, přičemž bylo zcela na jeho vůli a rozhodnutí, zda a kdy tak učiní. Co do délky uplatnění nároku byl však (stejně jako u jakéhokoli jiného majetkového nároku) omezen délkou promlčecí lhůty, kterou v případě opakujícího se plnění zákon o vojácích upravuje v § 161 odst. 2.

[23] Stěžovatel v kasační stížnosti také důvodně poukázal na nesprávnost výkladu městského soudu (viz bod 41 odůvodnění), jdoucího daleko za hranu znění § 91 odst. 2 zákona o vojácích z povolání, že by nárok na náhradu v penězích vznikal vojákovi v průběhu trvání služebního poměru až okamžikem, kdy si sám pořídí výstrojní součástku na své náklady a za to následně nárokuje peněžitou náhradu, která je mu vyplacena. Z citovaného ustanovení skutečně nelze takový výklad dovodit.

[24] Jediný rozdíl, k němuž dochází v důsledku skončení služebního poměru, je ten, že majetkové nároky na výstrojní zabezpečení, které vojákovi opakovaně vznikly za trvání

služebního poměru za každý odsloužený měsíc služby, již nemohou být poskytnuty v podobě naturálního plnění, ale pouze jako peněžitá náhrada (shodně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 292/2019-30, bod 20). Právě uvedené ovšem nic nemění na tom, že jednotlivé nároky na výstrojní náležitosti, za které má být peněžitá náhrada poskytnuta, žalobci postupně vznikaly v průběhu trvání jeho služebního poměru za jednotlivé odsloužené měsíce, a tedy u nich (jako u jakéhokoli majetkového nároku) docházelo plynutím času k promlčování. Právní úprava institutu promlčení obsažená v zákoně o vojácích z povolání vychází z obecné občanskoprávní úpravy obsažené v § 611 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, dle kterého se promlčují *všechna majetková práva s výjimkou případů stanovených zákonem*. Zákon o vojácích z povolání přitom u těchto nároků promlčení nevylučuje, činí tak pouze u nároků výslovně vyjmenovaných v § 159 odst. 2. Není tedy důvod, aby nárok na výstrojní náležitosti, který nebyl uplatněn, přetrvával v čase bez omezení, tj. bez ohledu na to, kdy tento nárok vznikl. Naopak i u něj se jako u jakéhokoli majetkového nároku institut promlčení uplatňuje.

[25] Výklad zastávaný městským soudem, dle kterého by po dobu služebního poměru (trvajících v mnoha případech po desítky let) bylo u těchto nároků vyloučeno jejich promlčení a k okamžiku skončení služebního poměru by vznikal nový jednorázový peněžitý nárok na náhradu, pak dle Nejvyššího správního nejenže odporuje smyslu a účelu poskytování výstrojních náležitostí, ale způsobuje též nežádoucí důsledky v praxi. Cíl zabezpečování výstrojních náležitostí spočívá v tom, aby vojáci průběžně obměňovali výstroj potřebnou k výkonu služby, nikoli v tom, aby shromažďovali body na elektronickém kontě (či poukázky) bez toho, aniž by je v průběhu trvání služebního poměru využívali a aby při ukončení služebního poměru mohli uplatnit peněžitou náhradu za body nasbírané po celou dobu služebního poměru. Přesně takový způsob nakládání s body by ovšem výklad zastávaný městským soudem umožňoval.

[26] Se závěrem, že se institut promlčení uplatňuje i na majetkové nároky, které jsou v nyní souzené věci předmětem sporu, koresponduje též úprava obsažená v interním předpisu NVMO 125/2014 a stěžovatelem popsaný mechanismus fungování celého systému připisování bodů na elektronické konto vojáka a jejich odečítání. Z nich shodně vyplývá, že načítání bodů na konto probíhalo automaticky vždy do konce měsíce následujícího po měsíci, za který vojákovi vznikl nárok na výstrojní náležitosti (§ 15 odst. 1 prováděcí vyhlášky). V případě vojáka z povolání bylo měsíčně přičítáno 955 bodů (čl. 3 NVMO 125/2014, tabulka 1, poř. č. 3). K odečítání pak docházelo při doplňování výstrojních součástek ve výdejně součástek naturálního odívání, a to tím způsobem, že odečteny byly vždy nejstarší body (každá výstrojní součástka má přesně určenou bodovou hodnotu). K odečítání bodů pak docházelo automaticky také po promlčení nároku; výstrojní body v elektronické podobě, případně poukázky, podle čl. 14 NVMO 125/2014 platily pro pořízení výstrojních náležitostí po dobu tří let od načtení výstrojních bodů na elektronické konto nebo od vydání poukázky. Aplikace této praxe ostatně dokládá i samotný výpis z osobního konta žalobce. Jeden výstrojní bod byl v penězích ohodnocen částkou 1 Kč (čl. 2 NVMO 125/2014).

[27] V případě výstrojních bodů se tedy jednalo o ekvivalent peněžitě náhrady za neposkytnutou vojenskou výstroj, kdy jednomu bodu odpovídala částka peněžitě náhrady ve výši 1 Kč. Pokud tedy byl vojákovi za každý kalendářní měsíc jeho služby přiznán konkrétní počet výstrojních bodů, které sloužily k obstarání jeho vojenské výstroje ve výdejních součástek naturálního odívání, odpovídal tento počet bodů současně příslušné částce představující peněžitou náhradu, kterou byl voják oprávněn uplatnit u příslušného služebního orgánu v případě, že mu odpovídající vojenská výstroj nebyla poskytnuta. Nejvyšší správní soud zároveň pro úplnost doplňuje, že s účinností od 1. 1. 2022 byl systém zabezpečování výstrojních náležitostí prostřednictvím elektronických kont opuštěn, mj. z toho důvodu, že v praxi

pokračování

vznikaly problémy právě s proplácením výstrojních bodů (viz důvodová zpráva k vyhlášce č. 431/2021 Sb., kterou se mění vyhláška č. 266/1999 Sb., obecná část – bod 1.5).

[28] V návaznosti na vše výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že pro účely vyplacení náhrady žalobci za neposkytnuté výstrojní náležitosti bylo nutno vycházet z počtu výstrojních bodů evidovaných na elektronickém kontě žalobce k tomu dni, kdy došlo k podání žádosti (tj. ke dni 4. 10. 2021), a tedy i uplatnění nároku žalobcem, nikoli ze stavu, který byl na kontě evidován ke dni skončení služebního poměru (tj. ke dni 31. 12. 2019). Až okamžikem podání žádosti a uplatnění nároku se totiž ve smyslu § 159 odst. 3 zákona o vojácích z povolání běh promlčecí lhůty zastavil. Do tohoto okamžiku příslušné nároky podléhaly promlčení.

IV. Závěr a náklady řízení

[29] Na základě výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto podle § 110 odst. 1 věty první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále také jen „s. ř. s.“), zrušil napadený rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je městský soud ve smyslu § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán závěry vyslovenými v tomto rozsudku. V dalším řízení tedy městský soud posoudí žalobu v intencích závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu.

[30] V dalším řízení rozhodne městský soud také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. listopadu 2023

Mgr. Ing. Veronika Juříčková v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Ivana Krejčí

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Lachmanna a soudců Mgr. Jana Ferneckého a Mgr. Martina Bobáka ve věci

žalobce:

proti

žalovanému: **náčelník Generálního štábu Armády České republiky**
sídlem Vítězné náměstí 1500/5, 160 01 Praha 6

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 2. 2022, č. j. MO 65662/2022-1304,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a napadené rozhodnutí

- 1. V nynější věci se městský soud opakovaně zabývá povahou nároku vojáků z povolání na výstrojní zabezpečení a s tím související otázkou, zda a jakým způsobem tento nárok podléhá promlčení.
- 2. Žalobce podal dne 4. 10. 2021 žádost o vyplacení náhrady za nevyužité výstrojní body (**žádost**), a to z důvodu zániku jeho služebního poměru ke dni 31. 12. 2019. Žádostí se v souladu s § 91 odst. 2 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, v rozhodném znění (**zákon o vojácích z povolání**), domáhal vyplacení náhrady za nevyužité výstrojní body z důvodu nemožnosti využít

Shodu s prvopisem potvrzuje Kateřina Šenkeříková.

je před ukončením služebního poměru. Ředitel Agentury personalistiky Armády České republiky (**služební orgán prvního stupně**) rozhodnutím ze dne 18. 11. 2021, č. j. MO 343723/2021-2230, žádosti vyhověl jen co do částky 12 935 Kč s tím, že vycházel ze stavu elektronického konta ke dni podání žádosti, a to s ohledem na tříletou promlčecí lhůtu podle § 161 odst. 1 a odst. 2 zákona o vojácích z povolání (vycházel tedy jen z nároků splatných od 4. 10. 2018).

3. V záhlaví označeným rozhodnutím (**napadené rozhodnutí**) žalovaný zamítl odvolání žalobce a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Ztotožnil se služebním orgánem prvního stupně, že nároky žalobce splatné do 4. 10. 2018 jsou již promlčené. Okamžik připsání výstrojních bodů na účet vojáka je nutné považovat za okamžik vzniku nároku a současně za počátek běhu promlčecí lhůty. Ve smyslu § 91 odst. 2 zákona o vojácích z povolání ve spojení s prováděcí vyhláškou Ministerstva obrany č. 266/1999 Sb., o způsobu zabezpečování bezplatného stravování, výstrojních a přepravních náležitostí a o zabezpečování ubytování vojáků z povolání, ve znění do 31. 12. 2021 (**vyhláška**), je vznik nároku na peněžitou náhradu za nevyužité výstrojní body spojen s každým odslouženým měsícem služby, a to nejpozději k okamžiku zániku služebního poměru. S ohledem na vznik nároku vojáka z povolání na výstrojní náležitosti za každý odsloužený měsíc dospěl žalovaný k závěru, že poskytování výstrojních náležitostí je ze své povahy plněním opakovaným podle § 161 odst. 2 zákona o vojácích z povolání. Žalovaný doplnil, že služební poměr žalobce zanikl již 31. 12. 2019, žádost o vyplacení náhrady za nevyužité výstrojní body však podal až 30. 9. 2021, aniž v mezidobí nastala jakákoliv objektivní skutečnost bránící mu v uplatnění jeho nároku.

II. Žaloba

4. Žalobce proti napadenému rozhodnutí brojil správní žalobou, ve které vyslovil nesouhlas s výší přiznané náhrady za nevyužité výstrojní body. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil.
5. Za příčinu nesprávného určení výše přiznané náhrady označil chybnou aplikaci institutu promlčení. Argumentace, zda se předmětný nárok vztahuje k plnění jednorázovému, či opětovnému, byla druhořadá; žalovaný se měl primárně zabývat tím, zda jsou výstrojní náležitosti plnění peněžitě či nepeněžitě. Správné určení povahy nároku na výstrojní náležitosti je pak podmínkou pro správnou aplikaci promlčení. Podle žalobce je nutno vycházet z umístění ustanovení o výstrojních náležitostech do Hlavy IV zákona o vojácích z povolání mezi proviantní a přepravní náležitosti. Výstrojní náležitosti jsou tedy naturálními náležitostmi vojáků, jejichž zabezpečování blíže upravuje vyhláška.
6. Žalobce dále připomněl, že pro jeho postavení je významný § 91 odst. 2 zákona o vojácích z povolání, respektive jeho věta druhá, podle které je peněžitá náhrada za výstrojní náležitosti poskytována pouze, když vojákovi nelze poskytnout naturální výstrojní náležitosti. Pro vojáky z povolání, kterým zanikl služební poměr, to představuje jedinou možnost, jak uspokojit jejich nárok na výstrojní náležitosti. Žalobce dále opíral svoji argumentaci o odbornou komentářovou literaturu k zákonu o vojácích z povolání, podle které se nepeněžitě nároky nepromlčují. Žalovaný tak měl nárok na výstrojní náležitosti rozdělit na dva co do povahy odlišné nároky, a to za prvé na výstrojní náležitosti, které jsou za trvání služebního poměru poskytovány jako naturální (nepeněžitě) opakující se plnění, a posléze, respektive po zániku služebního poměru, jako peněžitou náhradu za nevyužité výstrojní náležitosti, což představuje podle žalobce jednorázový peněžitý nárok, který je splatný ke dni ukončení služebního poměru, či v případě nemožnosti dále poskytovat vojákovi naturální plnění. Žalovaný tak počátek běhu promlčecí lhůty i její trvání nesprávně spojil se vznikem jeho nároku na naturální plnění, které se nepromlčuje; k počátku běhu promlčecí lhůty mělo dojít až den po zániku služebního poměru.

III. Vyjádření žalovaného a další podání stran

7. Žalovaný **ve vyjádření k žalobě** setrval na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Nesouhlasil s výkladem žalobce, že výstrojní náležitosti jsou naturálními náležitostmi vojáků z povolání, které

jsou nepeněžitě a nepromlčitelné, a to až do okamžiku nemožnosti poskytnout naturální plnění, zejména do okamžiku skončení služebního poměru. Nárok na výstrojní náležitosti, který vznikl v průběhu služebního poměru za odsloužené měsíce, je podle něj spojen s nárokem na to, aby takto vzniklý nárok byl uspokojen (poskytnutím výstrojních náležitostí, eventuálně za podmínek v § 91 odst. 2 věty druhé zákona o vojácích z povolání peněžitou náhradou). Takový nárok může být uspokojen již okamžikem připsání „bodového obnosu“ na účet vojáka. Podle žalovaného z § 91 odst. 2 věty druhé zákona o vojácích z povolání nevyplývá, že by vznik nároku na peněžitou náhradu za nevyužité výstrojní body vznikl později, než připsáním výstrojních bodů na účet vojáka. Zároveň je podle žalovaného tento vznik nároku spojen s každým odslouženým měsícem služby. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

8. V **pozdějším vyjádření z 23. 9. 2022** žalovaný k výzvě soudu ozřejmil způsob zajištění vojenské výstroje vojáků. Za účelem pořízení a obnovení vojenské výstroje je každému vojákovu zřízeno elektronické konto měsíčních výstrojních náležitostí, na které se připsují body za každý kalendářní měsíc, ve kterém vznikl vojákovu nárok na měsíční výstrojní náležitost. Měsíční hodnota výstrojních náležitostí ve výstrojních bodech činí pro vojáka z povolání 995 bodů. K odečítání bodů z elektronického konta vojáka dochází při doplňování výstrojních součástek ve výdejně součástek naturálního odívání. Vojákovu se takto při odběru ve výdejních součástek naturálního odívání z elektronického konta odečítají vždy nejstarší výstrojní body. Vedle toho docházelo k odečítání výstrojních bodů z elektronického konta vojáka automaticky po jejich promlčení v souladu s § 159 odst. 1 ve spojení s § 161 odst. 2 zákona o vojácích z povolání. Žalovaný doplnil, že výstrojní body jsou měrou jednotkou oceňující výstrojní součástky, a zároveň jimi vojáci hradí součástky jim vydané při odběru ve výdejních součástek naturálního odívání. Hodnota jednoho výstrojního bodu je podle čl. 2 Normativního výnosu Ministerstva obrany č. 125/2014 Věstníku Ministerstva obrany (**NVMO**) stanovena na 1 Kč.
9. Žalobce ve své **replíce** ze dne 11. 10. 2022 setrval na žalobní argumentaci. Faktický režim připsu výstrojních bodů pak označil za ne zcela významný. Pokud jde o problematiku odpočtu výstrojních bodů, zde žalovaný zcela přehlíží naturální povahu výstrojních náležitostí – k odpočtu bodů vůbec nemělo docházet.

IV. Další procesní vývoj

10. O podané žalobě již zdejší soud jednou rozhodoval. Rozsudkem ze dne 3. 11. 2022, č. j. 18 Ad 4/2022 - 52, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Shledal totiž jako oprávněnou námitku žalobce, že povahu nároku na výstrojní náležitosti (ten je představován shromážděnými výstrojními body na elektronickém kontě vojáka) je třeba rozdělit. A to na nárok, který trvá po dobu služebního poměru, a který má charakter naturálního plnění, a nepodléhá proto promlčení. V případě zániku služebního poměru pak dochází ke vzniku jednorázového peněžitého nároku z nevyčerpaných výstrojních bodů, na který se již aplikuje tříletá promlčecí lhůta. Promlčecí lhůta by tak počala běžet dnem následujícím po dni skončení služebního poměru žalobce (tj. až od 1. 1. 2020).
11. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný kasační stížnost, které Nejvyšší správní soud (**NSS**) rozsudkem ze dne 16. 11. 2023, č. j. 6 As 263/2022 - 29, vyhověl. Rozsudek zdejšího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Podle NSS je totiž vznik na peněžitou náhradu spjat se vznikem nároku vojáka na výstrojní zabezpečení v době výkonu služby, který vzniká opakovaným připsováním stanoveného počtu výstrojních bodů na elektronické konto vojáka (případně předáním poukázek). Takto přidělené body se již tímto okamžikem stávají majetkovým nárokem na vydání vojenské výstroje v podobě naturálního plnění, anebo v podobě peněžité náhrady, pokud nelze naturální plnění poskytnout. Nárok na výstrojní náležitosti tak má vždy majetkovou povahu (bez ohledu na to, zda je uspokojen v naturální či peněžité podobě) a vzniká vojákovu opakovaně za každý odsloužený měsíc. Od okamžiku měsíčního připsání výstrojních bodů

na elektronické konto vojáka počíná běžet promlčecí lhůta pro opakující se plnění ve smyslu § 161 odst. 2 zákona o vojácích z povolání.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

12. Soud pro pořádek uvádí, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, a jedná se o žalobu přípustnou, splňující formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí přezkoumal na základě skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí a v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti. Na základě opakovaného posouzení žalobních námitek a vycházející ze závazného právního názoru NSS dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.
13. O žalobě soud rozhodl bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. (souhlas žalobce i žalovaného byl presumován). Sám pak neshledal potřebu provádět dokazování nad rámec správního spisu, jímž se samostatně dokazování neprovádí. Jako důkazní návrhy žalobce označil pouze prvostupňové rozhodnutí, žádost, text odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí, napadené rozhodnutí a výpis z osobního konta žalobce za období od 1. 1. 2014 do 27. 10. 2021; vše uvedené zaslaný správní spis obsahuje.
14. Předmětem sporu byla otázka povahy nároku vojáka z povolání na výstrojní náležitosti podle § 91 odst. 1 zákona o vojácích z povolání, a zejména otázka, zda podléhá promlčení. V případě žalobce má její vyřešení vliv na to, v jaké výši mu měla být přiznána peněžitá náhrada za nevyužité výstrojní body. Spor se tedy vede o to, kolik nevyčerpaných výstrojních bodů (resp. jim odpovídající peněžní částka) na elektronickém kontě žalobce bylo možné pro poskytnutí náhrady zohlednit.
15. Podstatou žalobní argumentace bylo tvrzení, že nárok vojáka z povolání na výstrojní náležitosti je třeba rozdělit na dva zcela odlišné nároky: i) za trvání služebního poměru má formu naturálního (nepeněžitého), opakujícího se a nepromlčitelného plnění; a ii) při zániku služebního poměru má již podle žalobce formu peněžitě náhrady za nevyužité výstrojní náležitosti (body), jelikož už nemůže mít formu naturálního opakujícího se plnění, ale jedná se o jednorázový peněžitý nárok se splatností ke dni ukončení služebního poměru.
16. Vzhledem k tomu, že se k této otázce již závazně vyslovil NSS, soud z jím vyslovených závěrů vychází.
17. Nejprve ovšem připomíná, že podle § 91 odst. 1 zákona o vojácích z povolání má voják nárok na výstrojní náležitosti. Výstrojnými náležitostmi se podle odst. 2 téhož ustanovení rozumí *vojenská výstroj a služby, které se bezplatně poskytují k zabezpečení povinnosti vojáka v době výkonu služby nosit vojenský stejnokroj. Nelze-li poskytnout výstrojní náležitosti podle věty první, má voják nárok na náhradu v penězích*. Není tedy sporu o tom, že voják z povolání má ve smyslu § 91 odst. 2 zákona o vojácích z povolání nárok na to, aby mu byla bezplatně poskytnuta vojenská výstroj a služby údržby k zabezpečení jeho povinnosti nosit vojenský stejnokroj.
18. Zadruhé, podle § 13 odst. 3 vyhlášky, platilo, že *pro účely pořízení a obnovení vojenské výstroje určené do vlastnictví se vojákově zřizuje elektronické konto měsíčních výstrojních náležitostí. Nelze-li použít postup podle věty první, vydají se vojákově poukázky na vydání vojenské výstroje*. Ustanovení § 15 odst. 1 věty první téže vyhlášky pak stanovilo, že *vojenská výstroj do vlastnictví se zabezpečuje za každý celý kalendářní měsíc, po který měl voják nárok na plat nebo náhradu ve výši platu anebo nemocenské, a to zpětně*. Jak upozornil i NSS, od 1. 1. 2022 byl systém zabezpečování výstrojních náležitostí ve formě elektronických kont zrušen, a to z důvodu problémovosti proplácení výstrojních bodů.
19. Žalovaný soudu již dříve popsál, že na elektronické konto se automaticky vojákově v měsíci následujícím po odpracovaném kalendářním měsíci načetly body ve výši 955 bodů; platilo, že 1 bod byl ohodnocen 1 Kč. K odečítání bodů docházelo jednak při „nabírání“ výstrojních součástí (každá byla oceněna určitou výší bodů) ve výdejně naturálního odívání, a to vždy

odečtením nejstarších bodů. Dále byly body automaticky odečítány po promlčení nároku, a to po třech letech od jejich načtení na elektronické konto (obdobné platilo pro poukázky). Uvedenému odpovídá výpis z osobního konta žalobce založený ve správním spise.

20. Pokud jde o vlastní spornou otázku (jakou povahu má popsáný nárok na výstrojní náležitosti, a zda podléhá promlčení), NSS ve výše uvedeném rozsudku jednoznačně dovodil, že nárok na výstrojní náležitosti má vždy majetkovou povahu. Je tomu tak bez ohledu na to, zda je uspokojen v naturální, anebo peněžité podobě. Zároveň platí, že vznik nároku na peněžitou náhradu ve smyslu § 91 odst. 2 věty druhé zákona o vojácích z povolání je spjat se vznikem samostatného nároku vojáka na jeho výstrojní zabezpečení (peněžitá náhrada se poskytuje, nelze-li tento nárok zabezpečit v naturálním plnění). Tyto dva nároky tak od sebe nelze oddělovat. S ohledem na to, že zákon o vojácích z povolání nárok na výstrojní zabezpečení nevylučuje z promlčení (§ 159 odst. 2 zákona o vojácích z povolání *a contrario*), ten se – jako v zásadě každý majetkový nárok ve smyslu § 611 občanského zákoníku – promlčuje. Na projednávanou věc proto bylo třeba aplikovat institut promlčení podle § 159 až § 161 zákona o vojácích z povolání.
21. Podle § 159 odst. 1 zákona o vojácích z povolání se nárok *promlčí, jestliže nebyl uplatněn ve lhůtě, která je stanovena v tomto zákoně. K promlčení se přihlízí jen tehdy, jestliže se ten, vůči němuž se nárok uplatňuje, promlčení dovolá; v takovém případě nelze promlčený nárok tomu, kdo jej uplatňuje, přiznat*. Běh promlčecí lhůty upravuje § 160 odst. 1 zákona o vojácích z povolání, podle kterého *promlčecí lhůta počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé*. Délka promlčecí lhůty je v § 161 odst. 1 zákona o vojácích upravena tak, že *nestanovuje-li tento zákon jinak, činí lhůta k uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru 3 roky. A jde-li o opětovné plnění, činí lhůta k uplatnění nároku na jednotlivá plnění 3 roky od jejich splatnosti* (§ 161 odst. 2 téhož zákona).
22. Jak dovodil NSS, majetkový nárok vojáka na výstrojní zabezpečení vzniká opakovaně za každý odsloužený měsíc, a to v podobě přípisu výstrojních bodů na elektronické konto vojáka. Od tohoto okamžiku se výstrojní body stávají nárokem na vydání příslušné vojenské výstroje, a to buď v podobě naturálního plnění, či případně ve formě peněžité náhrady, nelze-li naturální plnění poskytnout (proto také 1 výstrojní bod = 1 Kč). K připisování bodů dochází opakovaně každý měsíc, a proto i ke vzniku dalšího nového nároku, který má právě podobu připsaných bodů, dochází opakovaně za každý odsloužený měsíc. Jinak řečeno, přípis příslušného počtu bodů odpovídá vzniku nároku, a tedy možnosti vojáka jej uplatnit (může tak učinit od následujícího dne po připsání bodů). Od tohoto okamžiku tak ve smyslu § 160 odst. 1 zákona o vojácích z povolání mohl žalobce uplatnit svůj nárok na výstrojní zabezpečení. Na jeho uplatnění měl 3 roky, přičemž lhůta běžela samostatně za jednotlivá opakující se (měsíční) plnění (§ 161 téhož zákona).
23. Soud tak uzavírá, že nárok na výstrojní zabezpečení vojáka z povolání je ve světle rozsudku NSS vždy majetkovým nárokem, ať již je uspokojen ve formě naturálního plnění (poskytnutím výstrojní součástky), nebo peněžitou náhradou ve smyslu § 91 odst. 2 věta druhá zákona o vojácích z povolání. Uspokojení nároku vojáka na výstrojní náležitosti v naturálním plnění na jeho majetkové povaze to nic nemění. Vznik nároku (v podobě připsání výstrojních bodů za každý měsíc) byl současně počátkem běhu tříleté promlčecí lhůty pro jeho uplatnění. Běh promlčecí lhůty byl zastaven podáním žádosti dne 4. 10. 2021, správní orgány tedy postupovaly správně a řádně odůvodnily, že bylo nutné přihlížet jen k těm nárokům, jež ke dni 4. 10. 2021 nebyly promlčeny, tj. mladším tří let. Správně vycházely ze stavu elektronického konta ke dni podání žádosti (4. 10. 2021), a nikoliv ke dni skončení služebního poměru (31. 12. 2019). Žalobci přitom nic nebránilo tomu uplatnit tento svůj nárok dříve, čímž by se vyhnul alespoň části nastalého promlčení.

VI. Závěr a náklady řízení

24. Na základě shora uvedených skutečností soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Shodu s prvopisem potvrzuje Kateřina Šenkeříková.

25. Výroky o náhradě nákladů II a III jsou odůvodněny § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Žalovanému pak žádné náklady v souvislosti s vedením řízení (ani řízení o kasační stížnosti) nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 29. ledna 2024

Mgr. Martin Lachmann v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Kateřina Šenkeříková.

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 30. 1. 2024 Připojení doložky Šenkeříková
Kateřina dne 2. 4. 2024.

Kateřina
Šenkeří
ková
Digitálně
podpsal Kateřina
Šenkeříková
Datum:
2024.04.02
08:31:58 +02'00'